

Kraków, 1 marca 2017 roku

Okręg Krakowski Partii Razem
ul. Paulińska 28/LU
31-065 Kraków

Rada Miasta Krakowa
Plac Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków

Petycja w interesie publicznym

Na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (Dz.U. z 2014r., poz. 1195) zwracamy się z wnioskiem o nadanie wybranym ulicom nazw upamiętniających kobiety związane z Krakowem: Kazimierzy Bujwidowej, Marii Orwid, Władysławy Habicht, Marii Dulębianki, Wandy Bobkowskiej oraz Marceliny Kulikowskiej.

Uzasadnienie

Sejm ustawą z dnia 1 kwietnia 2016 roku o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 744) zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego do zmiany nazw ulic upamiętniających represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944–1989. Zgodnie z informacjami podawanymi w mediach Instytut Pamięci Narodowej zalecił zmianę nazw 6 ulic: Jana Szwai, Lucjana Szenwalda, Emila Dziedzica, Franciszka Kajty, Janka Szumca, Józefa Marcika jako spełniających przesłanki określone w ww. ustawie. Mając na uwadze powyższe, Rada Miasta Krakowa w najbliższym czasie winna przystąpić do podjęcia uchwał nadających nowe nazwy tym ulicom.

Sytuacja stworzona przez ustawodawcę stanowi okazję do uznania zasług i przywrócenie miejsca w historii kobietom – działaczkom, naukowczyniom, polityczkom oraz artystkom. Rada Miasta powinna poczynić kroki zmierzające do uhonorowania osób dotychczas marginalizowanych w pamięci zbiorowej. Obecnie liczba patronów dziesięciokrotnie przewyższa liczbę patronek, co jest stanem kompromitującym. Kobiety stanowią połowę społeczeństwa i musi to znaleźć odzwierciedlenie w przestrzeni miejskiej.

Nadawanie ulicom patronek poprawi również wizerunek miasta. Kraków, który chlubi się swoją bogatą historią i swoim dorobkiem kulturowym, powinien dbać o stosowną reprezentację kobiecych postaci historycznych. Dodatkowo, nadając ulicom imiona działaczek społecznych, dajemy jasny komunikat kobietom i dziewczynkom, że ich wkład w życie publiczne spotyka się z docenieniem. Jesteśmy przekonane i przekonani, że pogląd ten podzielają krakowskie Radne i Radni.

Wnosimy o upamiętnienie Kazimierzy Bujwidowej, Marii Orwid, Władysławy Habicht, Marii Dulębianki, Wandy Bobkowskiej oraz Marceliny Kulikowskiej, których biogramy przekazujemy w załączniku.

W imieniu Zarządu Okręgu,

Daria Gosek

Karolina Rostkowska

Wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję.

Załącznik nr 1

Kazimiera Bujwidowa (1867-1932)

Wybitna działaczka oświatowa, emancypantka, publicystka, wielka patriotka i ateistka. Jako publicystka na łamach „Nowej Reformy”, „Steru” i „Nowego Słowa” walczyła o prawa kobiet i zabierała głos w tzw. kwestii kobiecej. Autorka kilkunastu broszur feministycznych. Aktywnie działała w Towarzystwie Szkół Ludowych, otworzyła krakowską czytelnię dla kobiet, zakładała bezpłatne czytelnie dla młodzieży. Wraz z mężem kierowała Zakładem Produkcji Surowic i Szczepionek na Uniwersytecie Jagiellońskim. Podczas I wojny światowej razem z najstarszą córką i mężem prowadziła szpital dla żołnierzy Legionów Polskich.

Maria Orwid (1930-2009)

Wybitna psychiatra, pionierka psychoterapii dzieci i młodzieży w Polsce, założycielka oddziału dla kobiet na Akademii Medycznej w Krakowie, a także pierwszej w Polsce akademickiej Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży. Specjalizowała się w badaniach nad psychicznymi skutkami przeżyć obozowych, prowadziła program terapeutyczny dla Dzieci Holokaustu. Uczestniczka wszystkich krakowskich Marszów Tolerancji, ocalała z Holokaustu.

Władysława Habicht (1867-1964)

Krakowska działaczka na rzecz emancypacji kobiet, pionierka spółdzielczości mieszkaniowej, działaczka związkowa, urzędniczka pocztowa. Przewodnicząca oddziału krakowskiego Stowarzyszenia Urzędniczek Poczтовых w Galicji. Inicjatorka powstania zorganizowanego na zasadach spółdzielni lokatorskiej Towarzystwa Budowlanego Urzędniczek Pocztowych w Krakowie, którego celem była budowa mieszkań dla pracownic poczty (udało się wybudować dwa domy mieszkalne – na ul. Sołtyka 4 i ul. Syrokomli 19B).

Maria Dulębianka (1861-1919)

Galicyjska działaczka społeczna, feministka, malarka, pisarka, publicystka. Malarstwo studiowała pod kierunkiem Jana Matejki, studiowała także w Paryżu i Wiedniu, jej prace znajdują się w zbiorach Muzeum Narodowego. We Lwowie zakładała ochronki dla dzieci i kuchnie dla biednych, pracowała z dziećmi z ulicy. Jako publicystka walczyła na łamach „Steru”, „Nowego Słowa” o prawa kobiet (m.in. prawo do edukacji i prawa wyborcze). W 1908 roku kandydowała do Sejmu Krajowego we Lwowie przy poparciu Stronnictwa Ludowego i Koła Oświatowego Postępowych Kobiet – jej kandydatura została z przyczyn formalnych odrzucona. W roku 1918, po wywalczeniu przez polskie sufrażystki praw wyborczych dla kobiet w Polsce, została wybrana Przewodniczącą Zarządu Naczelnego Ligi Kobiet.

Wanda Bobkowska (1880-1948)

Nauczycielka, działaczka ewangelicka, historyczka, nauczycielka akademicka. Uzyskała tytuł doktorski na podstawie rozprawy „Nowe prądy w szkole ludowej na ziemiach polskich na początku wieku XIX”. Była jedną z pierwszych polskich ewangeliczek z tytułem doktorskim. To dzięki niej i jej aktywności w krakowskiej starszyźnie zborowej w roku 1927 zasiadły pierwsze kobiety.

Marcelina Kulikowska (1872-1910)

Absolwentka studiów przyrodniczych na Uniwersytecie w Genewie, polska poetka, działaczka społeczna i oświatowa, dramatopisarka, pierwsza polska reporterka, pedagożka i nauczycielka, ateistka. Współzałożycielka Towarzystwa Szkoły Gimnazjalnej Żeńskiej w Krakowie, nauczycielka w prowadzonym przez Towarzystwo pierwszym gimnazjum żeńskim. Autorka licznych reportaży drukowanych m.in. w „Kurierze Lwowskim”.